Luovien alojen liiketoimintakoulutus

18.5.2018

Luovien alojen liiketoiminta vaatii monialaista koulutusta

SeAMK Liiketoiminnan ja kulttuurin yksikköön perustettiin luovien alojen liiketoiminnan yliopettajan tehtävä, johon minut nimettiin elokuussa 2017. Lukuvuoden aikana olen saanut olla monessa mukana, esimerkiksi olen opettanut Kulttuurituotannon koulutusohjelmissa (AMK ja YAMK), tehnyt tutkimusta ja yritysyhteistyötä sekä ollut mukana suunnittelemassa luovien alojen kehittämisprojekteja. Usein olen myös kuullut kysymyksen, miten luovat alat määritellään.

Luovien alojen määrittely vaihtelee maittain ja toisaalta määrittely muuttuukin, koska luovat alat muuttuvat koko ajan. Suomessa puhutaan toimialoista, joiden liiketoiminta kehittää aineetonta arvoa. Näitä ovat esimerkiksi animaatio-, elokuva-, tv-, musiikki- ja äänituotanto, arkkitehti-, muotoilu-, mainos- ja markkinointiviestintäpalvelut, unohtamatta myöskään pelialaa, elämyspalveluita, taide- ja käsityöaloja.

Tanskassa panostettu luovan osaamisen koulutukseen

Luovat alat ovat olleet useiden kehittämisohjelmien kohteena jo 2000-luvun alusta lähtien Euroopassa ja siten myös Suomessakin. Kiinnostavaa on kuitenkin, että luovien alojen koulutus ei ole seurannut tällaista kasvu-uraa Euroopassa, kuten erilaisissa selvityksissä todetaan. Esimerkiksi Creative Industries Federation -järjestö Iso-Britanniassa on esittänyt huolensa luovien aineiden opettamisen vähentämisestä. Tanska kuitenkin mainitaan usein esimerkkinä, miten luovien alojen kehittämistä ja koulutusta voidaan toteuttaa toisella tavalla. Esimerkiksi Copenhagen Institute of Interaction Design kouluttaa konseptoijia, joiden tavoitteena on kehittää, suunnitella ja toteuttaa radikaaleja liiketoimintakonsepteja. Kyseinen 180° Academy toimii yhteistyössä kuuluisimpien tanskalaisten yritysten kanssa, kuten Lego, Bang Olufsen ja NovoNordisk, joiden palvelukseen näitä innovatiivisia konseptinkehittäjiä koulutetaan.

Toinen tanskalainen koulutusalan esimerkki on Kaospilot, joka yhdistää liiketoiminnan luovaan osaamiseen. Kaospilot toimii Tanskan lisäksi mm. Sveitsissä, Hollannissa ja Irlannissa, sekä myös Aasiassa, Afrikassa, Pohjois- ja Etelä-Amerikassa. Tanskassa selkeästi on panostettu luovan osaamisen koulutukseen pitkäjänteisesti, ja nyt tämä panostus on myös skaalautumassa kansainvälisiksi koulutuspalveluiksi.

Innovaatioviikolla monialaista tiimityötä

Vuosi sitten luovia aloja selvittävä Brunilan työryhmä jätti raporttinsa, jossa kehotetaan mm. arvioimaan tekijänoikeuksien, verotuksen ja rahoituksen roolia. Lisäksi raportissa nostetaan esiin tarve kehittää koulutusta monialaisemmaksi ja työelämälähtöisemmäksi, peräänkuuluttaen luovien alojen, kaupallisten ja teknisten alojen tiiviimpää yhteistyötä. Onkin tärkeää mainita, että olemme osaltamme vastanneet tähän haasteeseen: SeAMKissa on tämän lukuvuoden aikana toteutettu Innovaatioviikko, johon ovat osallistuneet ensimmäisen lukuvuoden opiskelijat kaikilta koulutusaloilta.

Innovaatioviikon tavoitteena on ollut oppia monialaista tiimityötä sekä innovoida ratkaisuja yritysten antamiin kehittämishaasteisiin. Mukana olivat Atria, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki, Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa, I-Mediat, OmaSäästöpankki, Maitosuomi, Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari, Into Seinäjoki ja Seinäjoen kaupunki. Yrityksiltä saatu positiivinen palaute loi vahvaa uskoa siihen, että tällaista toimintamallia tarvitaan ja jatkamme innolla Innovaatioviikon parissa jälleen ensi lukuvuonna.

Uskon, että työsarkaa luovilla aloilla on vielä paljon edessä, sillä alat eivät aina sovi samaan muottiin muiden toimialojen kanssa. Luovien alojen kehittämiseen tarvitaan ketteriä työkaluja, kuten Lean Startup tai asiakaslähtöisen suunnittelun menetelmiä, kuten Design Thinking. Lisäksi tarvitaan paljon monialaista yhteistyötä, jotta päästään perinteisistä ajatusmalleista pois. Yhdistämällä voimat eri alojen osaajien kanssa, voidaan synnyttää jotain täysin uutta.

Teksti:

Satu Lautamäki
yliopettaja SeAMK

Lähteet:

https://www.creativeindustriesfederation.com/sites/default/files/2017-06/Education%20Report%20web.pdfhttp://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/79725http://ciid.dk/external-teaching/180-academy/http://www.kaospilot.dk